

FACTORS INFLUENCING RETIREMENT FINANCIAL PLANNING AMONG EMPLOYEES AT THE GOVERNMENT SAVINGS BANK HEAD OFFICE

Seksit CHAROENSUK¹ and Nongnapat KAEWPLOY¹

1 Faculty of Business Administration, University of the Thai Chamber of Commerce, Thailand;
Seksit2534@hotmail.com (S. C.); ajarnying@hotmail.com (N. K.)

ARTICLE HISTORY

Received: 7 April 2025

Revised: 21 April 2025

Published: 6 May 2025

ABSTRACT

Financial planning for retirement affects future quality of life. This research studies the factors affecting retirement planning of 369 employees of the Government Savings Bank Head Office. It was found that personal factors, the majority of the sample were female, aged 25-30 years, married, had a bachelor's degree (68.6 percent), had an income of 20,001-40,000 baht, and 49.6 percent had no debt. Most of them received a provident fund (90.8 percent) as their main source of retirement. Economic and social factors influenced planning, with economic status and information access having the highest mean values (4.23 and 4.02), while family factors had a moderate influence. Retirement planning behavior focused on monitoring and evaluating savings and investment results (mean value of 4.38), selecting an investment plan in a provident fund, especially a plan that adjusts risks according to age, and goal setting and savings had mean values of 4.24 and 4.03. The results of the study emphasized the importance of financial planning for retirement, which depends on personal, economic, and behavioral factors. It also indicated that receiving information and participating in related activities increased readiness for an effective retirement.

Keywords: Retirement Planning, Financial Behavior, Economic Factors

CITATION INFORMATION: Charoensuk, S., & Kaewploy, N. (2025). Factors Influencing Retirement Financial Planning among Employees at the Government Savings Bank Head Office. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 3(5), 55

ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณ ของพนักงาน ธนาคารออมสินสำนักงานใหญ่

เสกสิทธิ์ เจริญสุข¹ และ นงนภัส แก้วพลอย¹

1 คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย; Seksit2534@hotmail.com (เสกสิทธิ์);
ajarnying@hotmail.com (นงนภัส)

บทคัดย่อ

การวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณมีผลต่อคุณภาพชีวิตในอนาคต งานวิจัยนี้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนการเกษียณของพนักงานธนาคารออมสินสำนักงานใหญ่จากกลุ่มตัวอย่าง 369 คน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 25-30 ปี สถานภาพสมรส การศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 68.6) รายได้ 20,001-40,000 บาท และร้อยละ 49.6 ไม่มีหนี้สิน ส่วนใหญ่ได้รับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ร้อยละ 90.8) เป็นหลักสำหรับการเกษียณ ปัจจัยเศรษฐกิจและสังคม มีอิทธิพลต่อการวางแผน โดยสถานะทางเศรษฐกิจและการได้รับข้อมูลข่าวสารมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (4.23 และ 4.02) ขณะที่ปัจจัยครอบครัวมีอิทธิพลระดับปานกลาง พฤติกรรมการวางแผนเกษียณ เน้นติดตามและประเมินผลการออมและการลงทุน (ค่าเฉลี่ย 4.38) การเลือกแผนลงทุนในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ โดยเฉพาะแผนที่ปรับความเสี่ยงตามอายุ การตั้งเป้าหมายและการออมเงินมีค่าเฉลี่ย 4.24 และ 4.03 ผลการศึกษาเน้นย้ำความสำคัญของการวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณซึ่งขึ้นกับปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และพฤติกรรม พร้อมชี้ว่าการได้รับข้อมูลและการเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องช่วยเพิ่มความพร้อมสำหรับการเกษียณที่มีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การวางแผนเกษียณอายุ, พฤติกรรมทางการเงิน, ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

ข้อมูลการอ้างอิง: เสกสิทธิ์ เจริญสุข และ นงนภัส แก้วพลอย. (2568). ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณ ของพนักงานธนาคารออมสินสำนักงานใหญ่. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 3(5), 55

บทนำ

เศรษฐกิจโลกและไทยเผชิญความผันผวนจากปัจจัยหลากหลาย เช่น การระบาดของ COVID-19, สงครามระหว่างประเทศ (รัสเซีย-ยูเครน, อิสราเอล-ฮามาส), ความตึงเครียดทางการเมือง และราคาน้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้น ส่งผลกระทบต่อการจ้างงาน รายได้ และคุณภาพชีวิตของประชาชน รวมถึงพนักงานธนาคารออมสิน

ธนาคารออมสินในฐานะสถาบันการเงินของรัฐมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมเสถียรภาพทางการเงิน โดยพนักงานธนาคารถือเป็นตัวแทนภาพลักษณ์องค์กร การบริหารการเงินส่วนบุคคลที่ดีของพนักงานจึงสำคัญยิ่ง อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันพนักงานธนาคารเผชิญปัญหาจากภาวะหนี้ครัวเรือนสูง (91.4% ต่อ GDP) ที่มีสาเหตุมาจากรายได้ฟื้นตัวช้า ต้นทุนทางการเงินสูง และขาดวินัยทางการเงิน

สำหรับระบบเกษียณอายุของพนักงานธนาคารออมสิน มี 2 รูปแบบหลัก ได้แก่

- 1) กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ** ที่สะสมเงินจากพนักงานและสมทบจากธนาคาร
 - 2) บำเหน็จ/บำนาญ (สำหรับพนักงานที่เข้าทำงานก่อนปี 2546) ซึ่งจัดสรรเงินเป็นก้อนหรือรายเดือนตามสิทธิที่กำหนด
- ปัญหาที่พบ คือ เงินเกษียณอาจไม่เพียงพอต่อค่าครองชีพที่เพิ่มขึ้นและภาวะเงินเฟ้อ ส่งผลให้พนักงานบางส่วนเสี่ยงขาดความมั่นคงทางการเงินในวัยเกษียณ จำเป็นต้องมีการวางแผนการเงินที่ดีและสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารเงินส่วนบุคคลเพื่อรองรับอนาคต

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการวางแผนเกษียณของพนักงานธนาคารออมสิน
- 2) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนการเงินเพื่อเกษียณอายุของพนักงานธนาคารออมสิน

สมมุติฐานการศึกษา

- 1) ปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงานธนาคารออมสินมีผลต่อพฤติกรรมการวางแผนเกษียณ
- 2) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมมีผลต่อพฤติกรรมการวางแผนเกษียณของพนักงานธนาคารออมสิน

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยนี้ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณของพนักงานธนาคารออมสินสำนักงานใหญ่ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วยหลายแนวคิดสำคัญที่สามารถแบ่งออกเป็นหมวดหมู่ต่าง ๆ ดังนี้

- 1) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเกษียณอายุ

การเกษียณอายุคือการหยุดทำงานที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลถึงอายุที่กำหนดตามกฎหมายหรือข้อตกลงกับนายจ้าง ซึ่งในแต่ละประเทศและองค์กรอาจมีการกำหนดอายุแตกต่างกัน โดยทั่วไปอายุเกษียณจะอยู่ระหว่าง 55-65 ปี การเกษียณเป็นช่วงเวลาที่สำคัญที่ต้องมีการเตรียมการทางการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การตั้งเป้าหมายการเกษียณ, การประเมินสถานการณ์ทางการเงิน, การจัดสรรการลงทุน, และการตรวจสอบแผนการเกษียณอย่างต่อเนื่อง (ธนาคารกรุงไทย, 2563)

- 2) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางการเงิน

พฤติกรรมทางการเงินหมายถึงวิธีการตัดสินใจเกี่ยวกับเงิน เช่น การออม, การลงทุน, การใช้จ่าย, และการบริหารหนี้สิน โดยพฤติกรรมเหล่านี้ไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์เพียงอย่างเดียว แต่ยังเกี่ยวข้องกับปัจจัยทางจิตวิทยาและสังคม (ธนาคารไทยพาณิชย์, 2567)

การศึกษาพฤติกรรมทางการเงินนั้นช่วยให้เราเข้าใจการตัดสินใจทางการเงินของบุคคล ซึ่งอาจแตกต่างจากหลักการเศรษฐศาสตร์ การศึกษาพฤติกรรมนี้ยังช่วยในการพัฒนาเครื่องมือทางการเงิน, ส่งเสริมการออม

และการลงทุน, และลดปัญหาหนี้สิน ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมนี้ ได้แก่ อายุ, เพศ, รายได้, การศึกษา, วัฒนธรรม, สภาวะเศรษฐกิจ, และปัจจัยทางจิตวิทยา เช่น ความเชื่อและความมั่นใจในตนเอง

3) แนวคิดและทฤษฎีการลงทุน

การลงทุนเป็นกระบวนการใช้ทรัพยากรทางการเงินเพื่อสร้างผลตอบแทนในอนาคต การลงทุนมีหลายรูปแบบ เช่น หุ้น, พันธบัตร, อสังหาริมทรัพย์, กองทุนรวม และสินทรัพย์ดิจิทัล โดยผู้ลงทุนต้องพิจารณาความเสี่ยงจากปัจจัยต่างๆ เช่น ความผันผวนของตลาด, ความเสี่ยงทางธุรกิจ, และความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ การกระจายการลงทุนเป็นวิธีหนึ่งในการลดความเสี่ยงและสร้างโอกาสในการสร้างผลตอบแทนในระยะยาว (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2563)

4) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแหล่งเงินทุนที่ใช้ในวัยเกษียณ

การวางแผนทางการเงินสำหรับวัยเกษียณต้องอาศัยแหล่งเงินทุนหลายช่องทาง เช่น การออมเงินก่อนเกษียณ, การขายทรัพย์สิน, การทำงานอิสระหลังเกษียณ, การขอความช่วยเหลือจากครอบครัว, และการใช้สิทธิประโยชน์จากกองทุนหรือประกันต่างๆ วิธีการเหล่านี้ช่วยให้ผู้เกษียณสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมั่นคงแม้ไม่มีรายได้จากการทำงานประจำ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2563)

5) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเป็นกระบวนการที่บุคคลรับและตีความข้อมูลที่ได้รับจากแหล่งต่างๆ เช่น สื่อมวลชน, สื่อออนไลน์, และการพูดคุยปากต่อปาก ปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ข้อมูลรวมถึงทัศนคติส่วนบุคคล, ประสบการณ์, ความรู้พื้นฐาน, และช่องทางการรับข้อมูล การรับรู้ข้อมูลช่วยให้บุคคลตัดสินใจในการวางแผนทางการเงินและการตัดสินใจอื่นๆ ในชีวิตประจำวัน (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาการกระจายเสียง, 2562)

6) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กุลภา จันทรพา (2564) ศึกษาพฤติกรรมการจัดการทางการเงินของข้าราชการศูนย์การนักศึกษาวิชาทหาร พบว่าข้าราชการส่วนใหญ่มีความรู้และความเข้าใจในการจัดการเงินสูง การตั้งเป้าหมายทางการเงินเพื่อเตรียมความพร้อมในอนาคตและลดความเสี่ยงทางการเงินเป็นสิ่งสำคัญ การจัดการเงินมุ่งเน้นความมั่นคงทางการเงินในระยะยาว โดยมีการออมเพื่อเตรียมตัวก่อนและหลังเกษียณ

กฤตยา ตระการจันทร์ (2564) ศึกษาการวางแผนทางการเงินในกลุ่มประชากรอายุ 25-50 ปี พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการวางแผนการเงินโดยการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์และการออมประจำเดือน โดยมีเป้าหมายเพื่อใช้ยามฉุกเฉินและค่ารักษาพยาบาล มีการเลือกผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่เสี่ยงต่ำและคุ้มครองเงินต้น

วีระพันธ์ เต็มดวง (2565) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนเกษียณในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัจจัยสำคัญในการวางแผนคือรายได้, การศึกษา, และการมีประกันชีวิต โดยการมีรายได้และการศึกษาสูงมีผลต่อการเตรียมความพร้อมทางการเงินที่ดีขึ้น ขณะที่ปัจจัยเศรษฐกิจภายในและภายนอกมีผลสำคัญต่อการตัดสินใจ

ชาญธาดา กฤษเลิศกุล (2564) ศึกษาผลกระทบของความรู้ทางการเงินและทัศนคติทางการเงินต่อการวางแผนทางการเงินในช่วงวิกฤติโควิด-19 พบว่า ลูกค้ายส่วนใหญ่มีความรู้ทางการเงินสูงและมีการวางแผนการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการกระจายความเสี่ยงในการลงทุนและการออมเพื่อเตรียมความพร้อมในอนาคต

รักษ์สุตา เหล่าคา (2563) ศึกษาการวางแผนทางการเงินของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษา พบว่า นักศึกษามีความรู้ในเรื่องการวางแผนทางการเงิน แต่การเปรียบเทียบตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนการเงินคือสาขาวิชาและระดับการศึกษา โดยการเข้าใจเรื่องการเงินและมีเป้าหมายการออมสูงมีผลต่อการวางแผนการเงินที่ดีกว่า

กรอบแนวคิด

ระเบียบวิธีการศึกษา

วิธีการศึกษา

การศึกษานี้ใช้วิธีการเก็บข้อมูลแบบปฐมภูมิและทุติยภูมิ โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการวางแผนเกษียณอายุ ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม และการวางแผนเกษียณอายุ ข้อมูลจากแบบสอบถามจะถูกนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการสถิติทั้งเชิงพรรณนาและเชิงอนุมาน เช่น การแจกแจงความถี่ การคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบไคสแควร์ และการแปลผลคะแนน Likert's Rating Scale เพื่อสรุปผลและทำความเข้าใจพฤติกรรมทางการเงินของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ประกอบด้วยพนักงานธนาคารออมสิน (สำนักงานใหญ่) จำนวน 4,769 คน โดยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตร Taro Yamane จำนวน 369 คน ซึ่งใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience Sampling) โดยเลือกผู้ที่ยินดีและพร้อมให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลทำโดยการแจกแบบสอบถามในรูปแบบเอกสารและออนไลน์ผ่าน Google Forms โดยแจกจ่ายไปยังพนักงานในหน่วยงานต่างๆ ของธนาคารออมสินสำนักงานใหญ่ทั้งภายในและผ่านอีเมล การใช้แบบสอบถามออนไลน์ช่วยให้การรวบรวมข้อมูลมีความสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสถิติในการประมวลผล ข้อมูลจะถูกวิเคราะห์ทั้งเชิงพรรณนา เช่น การแจกแจงความถี่ การคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเชิงอนุมาน เช่น การทดสอบไคสแควร์และการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ การแปลผลคะแนนจะใช้มาตราส่วน Likert's Rating Scale เพื่อประเมินความอิทธิพลของปัจจัยต่างๆ ต่อพฤติกรรมการวางแผนเกษียณอายุ

ผลการศึกษา

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 369 คน ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ซึ่งประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ (Frequency) และการคำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) ของข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านปัจจัยส่วนบุคคล

การวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยส่วนบุคคลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 369 คน มีรายละเอียดดังนี้ เพศหญิงมีจำนวน 247 คน คิดเป็นร้อยละ 66.9 ส่วนเพศชายมีจำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 33.1 (ตารางที่ 4.1.1) ในส่วนของช่วงอายุ กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 25-30 ปี มีจำนวนมากที่สุด 144 คน คิดเป็นร้อยละ 39.0 รองลงมาคือกลุ่มอายุ 31-40 ปี จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0 (ตารางที่ 4.1.2) สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้ที่สมรส จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 48.8 และกลุ่มโสดจำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 47.2 (ตารางที่ 4.1.3) สำหรับระดับการศึกษา กลุ่มที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีจำนวนมากที่สุด 253 คน คิดเป็นร้อยละ 68.6 (ตารางที่ 4.1.4) รายได้รวมต่อเดือนส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในช่วง 20,001-40,000 บาท จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0 (ตารางที่ 4.1.5) ค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือนสูงสุดอยู่ในช่วง 10,001-20,000 บาท จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 37.9 (ตารางที่ 4.1.6) ส่วนจำนวนคนที่อยู่ในความดูแลมากที่สุดคือ 1-2 คน จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 46.3 (ตารางที่ 4.1.7) การมีหนี้สินส่วนใหญ่พบว่าไม่มีหนี้สินจำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 49.6 (ตารางที่ 4.1.8) และสวัสดิการหลังเกษียณที่ได้รับส่วนใหญ่คือกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ จำนวน 335 คน คิดเป็นร้อยละ 90.0 (ตารางที่ 4.1.9) สำหรับแหล่งรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินและการเกษียณอายุ เว็บไซต์ธนาคารได้รับการเลือกใช้มากที่สุด โดยมีผู้ตอบ 311 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 40.1 ของคำตอบทั้งหมด และร้อยละ 84.3 ของกลุ่มตัวอย่าง (ตารางที่ 4.1.10)

ส่วนที่ 2 ด้านเศรษฐกิจและสังคม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนเกษียณอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจ เช่น สถานะทางเศรษฐกิจ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจและการเงิน ความผันผวนของตลาดหุ้น และการเข้าร่วมกิจกรรมหรือสัมมนาที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการเงินเพื่อเกษียณมีอิทธิพลต่อการวางแผนเกษียณอายุในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.38 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ในช่วง 0.732 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเห็นตรงกันในระดับสูงของกลุ่มตัวอย่างในปัจจัยเหล่านี้ ในขณะที่ครอบครัวมีอิทธิพลในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.63 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.180

ส่วนที่ 3 พฤติกรรมด้านการวางแผนเกษียณอายุ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านพฤติกรรมการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมในการวางแผนเกษียณอายุในระดับสูงและทำอย่างสม่ำเสมอในหลายด้าน โดยพฤติกรรมที่ได้รับการประเมินสูงที่สุด ได้แก่ การติดตามและประเมินผลการออมและการลงทุนตามแผนการเงินเพื่อเกษียณอายุ (ค่าเฉลี่ย = 4.38, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.681) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ตอบให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมทางการเงินสำหรับอนาคตอย่างมาก โดยค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมที่วัดได้อยู่ในช่วง 4.38 ถึง 4.03

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการออมในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พบว่า 40.0% ของผู้ตอบ (134 คน) เลือกออมเงินในสัดส่วน 15% ของรายได้ ซึ่งเป็นสัดส่วนที่ได้รับความนิยมสูงสุด ตามด้วย 36.1% ของผู้ตอบ (121 คน) ที่เลือกออม 10% ของรายได้ รวมแล้วคิดเป็นร้อยละ 69.1 ของผู้ตอบที่ตอบคำถามนี้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งแสดงถึงความตระหนักถึงความสำคัญของการออมเพื่อการเกษียณอายุในระยะยาว

ในส่วนของการเลือกแผนการลงทุนในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ แผน Life Path เป็นแผนที่ได้รับความนิยมสูงสุด โดยมีผู้เลือกใช้จำนวน 33.7% (113 คน) ของผู้ที่ตอบคำถามนี้ ซึ่งสะท้อนถึงความต้องการการลงทุนที่ปรับความเสี่ยงตามอายุ เพื่อลดความเสี่ยงเมื่อใกล้เกษียณและสร้างความมั่นคงทางการเงินในระยะยาว ขณะที่แผนที่ 9 ซึ่งมีความเสี่ยงสูงกว่าแผน Life Path ก็ได้รับความนิยมรองลงมา โดยคิดเป็น 26.9% (90 คน)

ในส่วนของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสะสมเงินในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พบว่า 50.1% ของผู้ตอบ (168 คน) ไม่เคยเปลี่ยนอัตราการสะสมเงินเลย ขณะที่ 48.7% (163 คน) เคยเปลี่ยนอัตราการสะสมเงินให้เพิ่มขึ้น เพื่อเตรียมความมั่นคงทางการเงินสำหรับการเกษียณอายุ และมีเพียง 1.2% (4 คน) ที่เคยลดการสะสมเงินในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมุติฐาน

ผู้วิจัยตั้งสมมุติฐาน 2 อย่าง ดังนี้

สมมุติฐานข้อที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงานธนาคารออมสินมีผลต่อพฤติกรรมการวางแผนเกษียณ ตัวแปรที่ทำการศึกษามีดังนี้

1) เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้รวมต่อเดือน ค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล หนี้สิน และสวัสดิการที่ได้รับหลังเกษียณ

2) พฤติกรรมด้านการวางแผนเกษียณอายุ

การทดสอบสมมุติฐานที่ 1 เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการวางแผนเกษียณอายุของพนักงานธนาคารออมสินสำนักงานใหญ่ ใช้วิธีการทดสอบสมมุติฐานด้วยแบบ One-way ANOVA ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ เพื่อพิจารณาว่าปัจจัยส่วนบุคคลต่างๆ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการวางแผนเกษียณอายุของพนักงานธนาคารออมสินสำนักงานใหญ่หรือไม่ โดยสามารถอธิบายการดำเนินการและผลที่คาดหวังได้ดังนี้

จากตารางที่ 4.4.1. สามารถวิเคราะห์ได้ว่า มีเพียงพฤติกรรมการตั้งเป้าหมายจำนวนเงินที่ต้องใช้ในการเกษียณเท่านั้นที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างเพศ โดยที่เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเพศชาย ขณะที่พฤติกรรมอื่นๆ เช่น การออมและการลงทุนที่สอดคล้องกับแผน การจัดทำงบประมาณเพื่อรายจ่ายรายเดือน และการติดตามประเมินผลการออมและการลงทุน ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างเพศ

จากตารางที่ 4.4.2. สามารถวิเคราะห์ได้ว่า ทุกพฤติกรรมการวางแผนเกษียณอายุมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างช่วงอายุ โดยเฉพาะในกลุ่มที่อายุมากกว่า (41-50 ปี และ 51-59 ปี) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงในทุกพฤติกรรม แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มที่ชัดเจนว่า พนักงานที่อายุมากขึ้นมีความใส่ใจและเตรียมพร้อมในด้านการวางแผนทางการเงินเพื่อเกษียณอายุมากกว่ากลุ่มที่อายุน้อยกว่า

จากตารางที่ 4.4.3. สามารถวิเคราะห์ได้ว่า ในทุกพฤติกรรมการวางแผนเกษียณอายุ กลุ่มที่มีสถานภาพเป็น "หย่าร้าง/หม้าย" มีค่าเฉลี่ยในพฤติกรรมการวางแผนเกษียณอายุสูงกว่ากลุ่ม "สมรส" และ "โสด" แสดงถึงแนวโน้มที่ให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมสำหรับการเกษียณอายุมากกว่า แต่ผลการวิเคราะห์ไม่พบความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติในพฤติกรรมการวางแผนเกษียณอายุตามสถานภาพ

จากตารางที่ 4.4.4. สามารถวิเคราะห์ได้ว่า พฤติกรรมการวางแผนเกษียณอายุที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านการศึกษา ได้แก่ การตั้งเป้าหมายจำนวนเงินสำหรับเกษียณ การออมและการลงทุนตามแผนเกษียณ และการติดตามประเมินผลการออมและการลงทุน ทั้งนี้ค่าเฉลี่ยผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า โดยเฉพาะระดับปริญญาโทและเอก มีแนวโน้มที่จะตั้งเป้าหมายการเงินเพื่อเกษียณ การออมและการลงทุน รวมถึงการติดตามและประเมินผลตามแผนการเกษียณอายุได้อย่างสม่ำเสมอมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี

จากตารางที่ 4.4.5. สามารถวิเคราะห์ได้ว่า พฤติกรรมการวางแผนเกษียณอายุที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตามระดับรายได้ ได้แก่ การตั้งเป้าหมายเงินเกษียณ การออมและการลงทุนสอดคล้องกับแผนเกษียณ การจัดทำงบประมาณรายเดือน และการติดตามผลการออมและการลงทุน ซึ่งพบว่าผู้ที่มีรายได้สูงกว่ามักจะมีการวางแผนและปฏิบัติตามแผนเกษียณอย่างเป็นระบบมากกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า

จากตารางที่ 4.4.6. สามารถวิเคราะห์ได้ว่า พฤติกรรมการวางแผนเกษียณอายุที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตามระดับค่าใช้จ่ายต่อเดือน โดยผู้ที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนสูงกว่า มีแนวโน้มในการวางแผนเกษียณอายุในทุกด้าน

อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าผู้ที่มิได้ใช้จ่ายต่ำกว่า โดยพฤติกรรมเหล่านี้อาจสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการในการรักษามาตรฐานการครองชีพที่สูงขึ้นในช่วงวัยเกษียณ

จากตารางที่ 4.4.7. สามารถวิเคราะห์ได้ว่า จำนวนคนที่อยู่ในความดูแลไม่มีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อพฤติกรรมการวางแผนเกษียณอายุ ในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นการตั้งเป้าหมายทางการเงิน การออมและการลงทุน การจัดทำงบประมาณรายเดือน หรือการติดตามประเมินผลการออม ซึ่งบ่งชี้ว่า ผู้ตอบมีพฤติกรรมการวางแผนเกษียณอายุที่ค่อนข้างสม่ำเสมอโดยไม่ขึ้นกับจำนวนคนที่อยู่ในความดูแล

จากตารางที่ 4.4.8. สามารถวิเคราะห์ได้ว่า สถานะหนี้สินไม่มีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อพฤติกรรมการวางแผนเกษียณอายุ ในทุกด้าน ทั้งในเรื่องการตั้งเป้าหมายการออม การจัดการรายจ่าย และการติดตามการออมเพื่อเกษียณอายุ ซึ่งหมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมการวางแผนเกษียณที่คล้ายคลึงกัน โดยไม่ขึ้นกับระดับหนี้สินที่แตกต่างกัน

จากตารางที่ 4.4.9. สามารถวิเคราะห์ได้ว่า ประเภทสวัสดิการที่ได้รับหลังเกษียณอายุมีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการตั้งเป้าหมายจำนวนเงินที่ต้องใช้และการจัดทำงบประมาณเพื่อการเกษียณอายุ ซึ่งผู้ที่ได้รับเงินบำนาญมีแนวโน้มในการตั้งเป้าหมายและจัดทำงบประมาณที่ชัดเจนมากกว่า และในขณะที่ การออมเงินและการติดตามการออมและการลงทุนตามแผนไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ตามประเภทของสวัสดิการ

สมมุติฐานข้อที่ 2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมมีผลต่อพฤติกรรมการวางแผนเกษียณของพนักงานธนาคารออมสิน ตัวแปรที่ทำการศึกษามีดังนี้

- 1) ด้านเศรษฐกิจและสังคม
- 2) พฤติกรรมด้านการวางแผนเกษียณอายุ

การทดสอบสมมุติฐานที่ 2 เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมมีผลต่อพฤติกรรมการวางแผนเกษียณของพนักงานธนาคารออมสินสำนักงานใหญ่ ใช้วิธีการทดสอบสมมุติฐานด้วยสถิติสหสัมพันธ์ (correlations) ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ เพื่อพิจารณาว่าปัจจัยส่วนบุคคลต่างๆ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านการวางแผนเกษียณอายุของพนักงานธนาคารออมสินสำนักงานใหญ่หรือไม่ โดยสามารถอธิบายการดำเนินการและผลที่คาดหวังได้ดังนี้

ผลการทดสอบแสดงให้เห็นว่าทุกตัวแปรในปัจจัยเศรษฐกิจและสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำถึงปานกลางกับพฤติกรรมการวางแผนเกษียณอายุ โดยมีค่าความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติทั้งหมด ($\text{Sig.} < 0.05$) ซึ่งบ่งบอกถึงความสำคัญของปัจจัยเหล่านี้ต่อพฤติกรรมการวางแผนเกษียณอายุของพนักงานธนาคารออมสิน

- 1) สถานะทางเศรษฐกิจมีอิทธิพลต่อการวางแผนเกษียณอายุ

พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำถึงปานกลางกับพฤติกรรมการวางแผนเกษียณอายุในทุกด้าน โดยพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ การตั้งเป้าหมายจำนวนเงินสำหรับการเกษียณอายุ ($r = 0.297$) ส่วนพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ การติดตามและประเมินผลการออม/ลงทุน ($r = 0.244$) ซึ่งสามารถตีความได้ว่า สถานะทางเศรษฐกิจที่ดีจะส่งผลให้พนักงานเริ่มวางแผนและกำหนดเป้าหมายทางการเงินเพื่อการเกษียณอายุได้ดีขึ้น

- 2) การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจและการเงิน

พบว่าการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจและการเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำถึงปานกลางกับพฤติกรรมการวางแผนเกษียณอายุในทุกด้าน โดยพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ การติดตามและประเมินผลการออม/ลงทุน ($r = 0.327$) ขณะที่พฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ การตั้งเป้าหมายจำนวนเงิน ($r = 0.295$) ซึ่งสามารถตีความได้ว่า การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจและการเงินช่วยในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการวางแผนเกษียณให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

- 3) ความผันผวนของตลาดหุ้นและการลงทุน

พบว่าความผันผวนของตลาดหุ้นและการลงทุนมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางกับพฤติกรรมการวางแผนเกษียณในทุกด้าน โดยพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ การจัดทำงบประมาณเพื่อจัดการรายจ่ายรายเดือน ($r = 0.357$)

ขณะที่พฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ การติดตามและประเมินผลการออม/ลงทุน ($r = 0.340$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความผันผวนของตลาดหุ้นและการลงทุนมีอิทธิพลต่อการวางแผนและการตัดสินใจทางการเงิน โดยเฉพาะในด้านการจัดการงบประมาณ

4) อิทธิพลของครอบครัว

อิทธิพลของครอบครัวมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำถึงปานกลางกับพฤติกรรมการวางแผนเกษียณในทุกด้าน โดยพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ การจัดทำงานงบประมาณเพื่อจัดการรายจ่ายรายเดือน ($r = 0.357$) ขณะที่พฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ การติดตามและประเมินผลการออม/ลงทุน ($r = 0.267$) ซึ่งสามารถตีความได้ว่าครอบครัวมีอิทธิพลสำคัญที่ช่วยสนับสนุนพฤติกรรมการวางแผนเกษียณ โดยเฉพาะในด้านการจัดทำงานงบประมาณเพื่ออนาคต

5) การเข้าร่วมกิจกรรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการวางแผนเกษียณ

การเข้าร่วมกิจกรรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการวางแผนเกษียณมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางถึงสูงกับพฤติกรรมการวางแผนเกษียณในทุกด้าน โดยพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ การติดตามและประเมินผลการออม/ลงทุน ($r = 0.490$) ขณะที่พฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ การตั้งเป้าหมายจำนวนเงิน ($r = 0.417$) ซึ่งสามารถตีความได้ว่าการเข้าร่วมกิจกรรมหรือสัมมนาช่วยเสริมสร้างพฤติกรรมการวางแผนที่รอบคอบมากขึ้น โดยเฉพาะในด้านการติดตามและประเมินผลการออมและการลงทุน

จากผลการวิเคราะห์พบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการวางแผนเกษียณ มีความสัมพันธ์สูงสุดกับการติดตามและประเมินผลการออม/ลงทุน ($r = 0.490$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเหล่านี้ช่วยกระตุ้นให้พนักงานมีการติดตามและปรับปรุงแผนการวางแผนเกษียณอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยส่วนบุคคล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลตัวอย่างทั้งหมด 369 คน โดยใช้สถิติพรรณนา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 66.9) โดยมีช่วงอายุส่วนใหญ่ใน 25-30 ปี (ร้อยละ 39.0) และ 31-40 ปี (ร้อยละ 36.0) ผู้ที่สมรสมีสัดส่วนสูงสุด (ร้อยละ 48.8) และส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 68.6) รายได้สูงสุดอยู่ในช่วง 20,001-40,000 บาท (ร้อยละ 36.0) และส่วนใหญ่ไม่มีหนี้สิน (ร้อยละ 49.6) โดยได้รับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเป็นหลัก (ร้อยละ 90.8) สำหรับการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนการเงิน ส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลจากเว็บไซต์ธนาคาร (ร้อยละ 84.3) และโซเชียลมีเดีย (ร้อยละ 73.2)

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มตัวอย่าง 369 คน พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุดต่อการวางแผนเกษียณอายุ คือ การเข้าร่วมกิจกรรมหรือการสัมมนาที่เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ 4.38 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.732 โดยแสดงให้เห็นว่าผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมมีแนวโน้มจะปรับแผนเกษียณตามความรู้ที่ได้รับจากกิจกรรมดังกล่าว รองลงมาคือ การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจและการเงิน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยที่ 4.23 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.769 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับข้อมูลข่าวสารเหล่านี้ในการปรับแผนเกษียณ ขณะที่สถานะทางเศรษฐกิจมีอิทธิพลสูงในระดับใกล้เคียงกัน โดยค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.02 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.817 นอกจากนี้ ความผันผวนของตลาดหุ้นและการลงทุนก็มีอิทธิพลต่อการวางแผนการเงินเพื่อเกษียณอายุ โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.17 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.838 ในขณะที่ปัจจัยครอบครัวมีอิทธิพลในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.63 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.180

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านพฤติกรรมการวางแผนเกษียณอายุ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมในการวางแผนการเงินในระดับสูงและสม่ำเสมอ โดยมีการติดตามและประเมินผลการออมและการลงทุนตามแผนสูงสุดด้วยค่าเฉลี่ยที่ 4.38 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.681 ซึ่งแสดงถึงความรับผิดชอบในการจัดการทางการเงินเพื่ออนาคต รองลงมาคือ การออมเงินหรือการลงทุนที่สอดคล้องกับแผนการเงินเพื่อเกษียณอายุ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.24 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.688 แสดงถึงความมุ่งมั่นในการบรรลุเป้าหมายทางการเงิน การจัดทำงบประมาณรายจ่ายเพื่อเตรียมตัวสำหรับการเกษียณอายุมีค่าเฉลี่ยที่ 4.23 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.740 ซึ่งบ่งชี้ถึงความสำคัญในการบริหารรายจ่าย และการตั้งเป้าหมายจำนวนเงินที่ต้องใช้ในการวางแผนเกษียณอายุมีค่าเฉลี่ยที่ 4.03 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.714 แสดงถึงการให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมในระยะยาว

1) การออมเงินในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

การวิเคราะห์การออมเงินในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพจากผู้เข้าร่วมกองทุนจำนวน 335 คน พบว่า อัตราการออม 15% ของรายได้ได้รับความนิยมสูงสุด โดยมีผู้ตอบ 134 คน คิดเป็น 40% ซึ่งแสดงถึงความสำคัญในการออมเพื่อการเกษียณในระดับสูง รองลงมาคือ การออม 10% ของรายได้ มีผู้ตอบ 121 คน คิดเป็น 36.1% ซึ่งอาจสะท้อนถึงการรักษาสมาดุลระหว่างการออมและการใช้จ่ายในปัจจุบัน ส่วนการออมในช่วง 8%-9% ของรายได้ มีผู้ตอบ 43 คน คิดเป็น 12.9% ซึ่งยังคงอยู่ในระดับปานกลาง และกลุ่มที่ออมต่ำกว่า 8% ของรายได้ มีกลุ่มผู้ตอบน้อยที่สุด 19 คน คิดเป็น 5.7% ซึ่งอาจเกิดจากข้อจำกัดทางการเงินหรือขาดความเข้าใจในความสำคัญของการออมเพื่อการเกษียณ

2) การเลือกแผนการลงทุนในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

การวิเคราะห์การเลือกแผนการลงทุนในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พบว่า แผน Life Path ได้รับความนิยมสูงสุด โดยมีผู้เลือก 113 คน คิดเป็น 33.7% ซึ่งแผนนี้มีการปรับเปลี่ยนความเสี่ยงตามอายุผู้ลงทุน เพื่อความมั่นคงทางการเงินในระยะยาว รองลงมาคือ แผนที่ 9 ซึ่งมีผู้เลือก 90 คน คิดเป็น 26.9% แสดงถึงความต้องการผลตอบแทนสูง แม้ว่าจะมีความเสี่ยงมากกว่า ส่วนแผนที่ 7 และ 8 มีผู้เลือก 40 และ 29 คน ตามลำดับ แสดงถึงการเลือกแผนที่มีความสมดุลระหว่างความเสี่ยงและผลตอบแทน ในขณะที่แผนที่ 1-6 มีผู้เลือกน้อยที่สุด ซึ่งบ่งชี้ว่าไม่ใช่ทางเลือกหลักของกลุ่มตัวอย่าง

3) การเปลี่ยนแปลงอัตราการสะสมในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงอัตราการสะสมในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพพบว่า ครึ่งหนึ่งของผู้เข้ากองทุน (50.1%) หรือ 168 คน ไม่เคยเปลี่ยนแปลงอัตราการสะสมเลย ซึ่งแสดงถึงการรักษาระดับการสะสมเดิม ขณะที่ 48.7% หรือ 163 คน เคยเปลี่ยนแปลงอัตราการสะสมเพิ่มขึ้น ซึ่งสะท้อนถึงความตั้งใจในการเพิ่มการสะสมเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเกษียณ ส่วนการเปลี่ยนแปลงอัตราการสะสมที่ลดลงมีจำนวนน้อยที่สุด เพียง 1.2% หรือ 4 คน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการลดอัตราการสะสมไม่ค่อยได้รับความนิยม จากการศึกษาี้ กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมในการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอย่างสม่ำเสมอ โดยให้ความสำคัญกับการออมและลงทุนที่เหมาะสม รวมถึงการเลือกแผนการลงทุนและอัตราการสะสมที่ตอบโจทย์ความมั่นคงในอนาคต

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงานธนาคารออมสินมีผลต่อพฤติกรรมการวางแผนเกษียณ

พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงานธนาคารออมสินมีผลต่อพฤติกรรมการวางแผนเกษียณ โดยเพศหญิงมีพฤติกรรม การตั้งเป้าหมายจำนวนเงินเกษียณสูงกว่าผู้ชาย ขณะเดียวกัน กลุ่มที่มีอายุมากกว่า (41-59 ปี) มีความพร้อมและการปฏิบัติกรวางแผนเกษียณมากกว่ากลุ่มอายุน้อย กลุ่มที่หย่าร้างหรือหม้ายมีพฤติกรรมการวางแผนเกษียณสูงกว่ากลุ่มสมรสและโสด นอกจากนี้ ผู้ที่มีการศึกษาสูงและรายได้สูงมีความพร้อมในการวางแผนเกษียณมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำหรือรายได้ต่ำ การมีค่าใช้จ่ายสูงก็สัมพันธ์กับการวางแผนเกษียณอย่างมีประสิทธิภาพ แต่จำนวนคนใน ความดูแลและสถานะหนี้สินไม่ได้ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการวางแผนเกษียณ ขณะที่ประเภทสวัสดิการที่ได้รับหลังเกษียณอายุ เช่น การได้รับเงินบำนาญ มีผลต่อการตั้งเป้าหมายและจัดทำงบประมาณเพื่อการเกษียณอย่างชัดเจน

สมมุติฐานข้อที่ 2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมมีผลต่อพฤติกรรมการวางแผนเกษียณของพนักงานธนาคารออมสิน พบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำถึงปานกลางกับพฤติกรรมการวางแผนเกษียณอายุ โดยมีผลกระทบต่อหลายด้านของการวางแผน โดยเฉพาะการเข้าร่วมกิจกรรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการวางแผนเกษียณ ซึ่งมีความสัมพันธ์สูงที่สุดกับการติดตามและประเมินผลการออม/ลงทุน ($r = 0.490$) ซึ่งเป็นปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพในการวางแผนเกษียณอายุ

อภิปรายผลของการศึกษา

การวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุถือเป็นเรื่องสำคัญที่มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตในอนาคตของบุคคล งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณของพนักงานธนาคารออมสินสำนักงานใหญ่ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 369 คน ซึ่งผลลัพธ์แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงพฤติกรรมการวางแผนการเงินที่มีความต่อเนื่องและสอดคล้องกับเป้าหมายการเกษียณอายุ

1) การวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 66.9) และมีอายุส่วนใหญ่ในช่วง 25-30 ปี (ร้อยละ 39.0) สถานภาพทางสังคมแสดงให้เห็นว่าผู้ที่สมรสมีสัดส่วนสูงที่สุด (ร้อยละ 48.8) โดยกลุ่มที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีมีมากถึงร้อยละ 68.6 การมีรายได้ในช่วง 20,001-40,000 บาทเป็นกลุ่มที่มีสัดส่วนสูงที่สุด (ร้อยละ 36.0) แสดงให้เห็นถึงความมั่นคงทางการเงินในระดับหนึ่ง นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีหนี้สิน (ร้อยละ 49.6) และได้รับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเป็นหลักสำหรับสวัสดิการหลังเกษียณ (ร้อยละ 90.8)

2) การวิเคราะห์ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคม

การวิเคราะห์ด้านเศรษฐกิจและสังคมพบว่าปัจจัยต่างๆ มีอิทธิพลต่อการวางแผนเกษียณอายุในระดับที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะสถานะทางเศรษฐกิจและการได้รับข้อมูลข่าวสาร ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูง (4.02 และ 4.23 ตามลำดับ) แสดงให้เห็นว่าปัจจัยเหล่านี้มีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณ ครอบครัวมีอิทธิพลในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.63) ซึ่งสะท้อนว่าผู้ตอบมีความตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนการเงิน

3) การวิเคราะห์ข้อมูลด้านพฤติกรรมด้านการวางแผนเกษียณอายุ

การวิเคราะห์พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณในระดับสูง โดยการตั้งเป้าหมายและการออมเงินมีค่าเฉลี่ยสูง (4.03 และ 4.24 ตามลำดับ) นอกจากนี้ ผู้ตอบยังให้ความสำคัญกับการติดตามและประเมินผลการออมและการลงทุนตามแผนอย่างสม่ำเสมอ (ค่าเฉลี่ย 4.38) การเลือกแผนการลงทุนในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพแสดงให้เห็นถึงความรู้และความเข้าใจที่ดีของผู้ตอบต่อการวางแผนเกษียณ โดยมีการเลือกแผนที่ปรับเปลี่ยนความเสี่ยงตามอายุผู้ลงทุนเป็นที่นิยมสูงสุด

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างนี้

1) ควรมีการจัดกิจกรรมอบรมเฉพาะด้าน: เสนอให้มีการจัดกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการวางแผนการเงินที่มีความหลากหลาย รวมถึงการใช้เทคนิคในการลงทุนและการจัดการหนี้สิน ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจให้กับพนักงานได้ดียิ่งขึ้น

2) ควรมีการสนับสนุนการออมและการลงทุน: มีการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้พนักงานสามารถออมเงินและลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การให้คำแนะนำที่เหมาะสมเกี่ยวกับการเลือกแผนการลงทุนในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่ตอบโจทย์ความต้องการและสถานการณ์ทางการเงินของตน

3) การติดตามผลและประเมินผล: ควรมีการส่งเสริมให้พนักงาน ตระหนักถึงการติดตามผลการออมและการลงทุนของพนักงานอย่างสม่ำเสมอ โดยการจัดทำระบบที่ช่วยให้พนักงานสามารถติดตามผลและประเมินสถานการณ์ทางการเงินได้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพและมีการพัฒนาระบบอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในครั้งต่อไป

- 1) การขยายกลุ่มตัวอย่าง: ควรขยายกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมพนักงานจากสาขาและระดับตำแหน่งงานที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและสะท้อนถึงพฤติกรรมทางการเงินและการเกษียณอายุในวงกว้างมากขึ้น
- 2) การสำรวจผลกระทบจากปัจจัยภายนอก: ควรมีการสำรวจผลกระทบจากปัจจัยภายนอก เช่น การเปลี่ยนแปลงในนโยบายเศรษฐกิจ หรือวิกฤตทางการเงิน ที่อาจมีผลต่อการวางแผนการเงินและการเกษียณอายุของพนักงาน
- 3) การศึกษาแยกตามกลุ่มช่วงอายุ: ควรเพิ่มการวิเคราะห์เฉพาะสำหรับแต่ละช่วงอายุ เช่น กลุ่มพนักงานอายุน้อย (20-30 ปี) ควรเน้นศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมการเริ่มต้นออมเงินอย่างต่อเนื่อง ขณะที่กลุ่มอายุ 40-50 ปี ควรเน้นศึกษาการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางการเงินหรือการเตรียมตัวสำหรับเกษียณในระยะใกล้ เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะที่เหมาะสมกับความต้องการและลักษณะเฉพาะของแต่ละช่วงวัย

เอกสารอ้างอิง

- MAKE by KBank. (2565). แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการออม. สืบค้นจาก <https://makebykbank.kbtg.tech/articles/the-benefits-of-saving-money>.
- ThaiPFA. (2567). การวางแผนการเงิน. สืบค้นจาก <https://thaipfa.co.th/news/view/110>.
- กฤตยา ตระการจันทร์. (2564). การวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณ กลุ่มประชากรที่มีอายุระหว่าง 25-50 ปี ในพื้นที่อำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- กุลภา จันทรพา. (2564). การศึกษาแนวทางการจัดการทางการเงินส่วนบุคคล กรณีศึกษาข้าราชการศูนย์การนักศึกษาวิชาทหาร. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- ชาญธาดา กฤษเลิศกุล. (2564). ความรู้ทางการเงิน แรงจูงใจทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินและการเลือกรูปแบบการออมและการลงทุน ในสถานการณ์วิกฤติโควิด-19 กรณีศึกษา: ลูกค้าเอ็กซ์คลูซีฟ ธนาคาร B จำกัด (มหาชน) เขตนครปฐม 1. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2563). การลงทุน. สืบค้นจาก <https://www.setinvestnow.com/th/glossary/investment-planning?lang=en>.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2563). การวางแผนการเงินส่วนบุคคล. สืบค้นจาก <https://www.setinvestnow.com/th/glossary/financial-planning?lang=en>.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2563). หลังเกษียณ มีรายได้จากแหล่งไหนบ้าง. สืบค้นจาก <https://www.setinvestnow.com/th/knowledge/article/19-sources-of-retirement-income>.
- ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน). (2563). การวางแผนเกษียณอายุ. สืบค้นจาก <https://krungthai.com/th/krungthai-update/promotion-detail/1295#>.
- ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน). (2567). พฤติกรรมทางการเงินและการวางแผนทางการเงิน. สืบค้นจาก <https://www.scb.co.th/th/personal-banking/stories/tips-for-you/spending-behavior.html>.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2566). การวางแผนการเงินส่วนบุคคล. สืบค้นจาก <https://www.bot.or.th/th/satang-story/money-plan/planning-steps.html>.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2566). แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการออม. สืบค้นจาก <https://www.bot.or.th/th/satang-story/money-plan/saving.html>.
- ธนาคารออมสิน. (2567). ประวัติธนาคารออมสิน. สืบค้นจาก <https://www.gsb.or.th>.
- รักษ์สุตา เหล่าคา. (2563). การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรชั้นสูงวิทยาลัยอาชีวศึกษาเทคนิคบริหารธุรกิจกรุงเทพ. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วีระพันธ์ เต็มดวง. (2565). *ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนเกษียณของคนวัยทำงาน ในจังหวัดนครราชสีมา*. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

สมาคมธนาคารไทย. (2567). *หนี้ครัวเรือนไทยจ่อเร่งตัว*. สืบค้นจาก <https://www.tba.or.th>.

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.).

(2560). *การรู้เท่าทันสื่อมีมิติอะไรบ้าง*. สืบค้นจาก <https://bcp.nbtc.go.th/th/detail/2017-01-25-18-09-11>.

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.).

(2562). *เรื่อง รู้จักสื่อ รู้จักสิทธิ*. สืบค้นจาก <https://bcp.nbtc.go.th/en/detail/2019-06-13-15-54-00>.

Data Availability Statement: The raw data supporting the conclusions of this article will be made available by the authors, without undue reservation.

Conflicts of Interest: The authors declare that the research was conducted in the absence of any commercial or financial relationships that could be construed as a potential conflict of interest.

Publisher's Note: All claims expressed in this article are solely those of the authors and do not necessarily represent those of their affiliated organizations, or those of the publisher, the editors and the reviewers. Any product that may be evaluated in this article, or claim that may be made by its manufacturer, is not guaranteed or endorsed by the publisher.

Copyright: © 2025 by the authors. This is a fully open-access article distributed under the terms of the Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0).